

૯૫૩૮

૨

રેંટાંચો.

સંચાલક કરી છપાવનાર
દેસાઈ રાયંદ છગનલાલ.
ઠે. ગુલાપારેખની ૭૭-અમદાવાદ.
પહેલી આવૃત્તિ પ્રત ૮૦૦૦.
સને ૧૯૧૭ ૧૯૧૭.

“ ટોપીઓ,
લીયાઓ વિગેરે મોટા

જાળો યા મળો

શા. ચંદુલાલ વી. પાલણપુરવાળા,

ઠે. રતનપોળ, નગરશેઠની મારકીટમાં,

મુ. અમદાવાદ.

તૈયાર છે !

સુંદર ગ્લેઝડ પે

મનોહર કવરવાળ

રસિકકૃત “ ૨

લખો

તૈયાર છે !

ઉપર શ્રી કલરીંગ આર્ટપેપરપર

પાંચ ચિત્રો સાથે

૧માળ. ” કી. માત્ર ૦-૪-૦

પ્રિ. પ્રેસ (આંધ્ર,

, રતનપોળ—અમદાવાદ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક

૫૫૩૮

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ

૪-૫૨૧૫૫૦૧ ૫૧૫૦

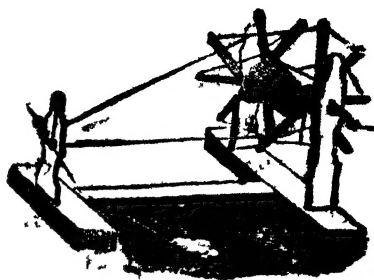
રેટિયો

વિષય

૩ : ૬૨

રેંટીઆ સ્તોત્ર.

(રાગ-ગઝલને મળતો.)

પ્રાચીન અમારા દેશનો ઉદ્યોગ ગૃહનો રેંટીઓ,	૧
ઘર ઘર ફરી જાગૃત કરે, પાછો મુકેલો રેંટીઓ.	
જેટલા આંટા તમારા હાથ ફરશે રેંટીઓ,	૨
તેટલું સ્વરાજ્ય પામે લાવશે આ રેંટીઓ.	
મૃત પ્રાય ભારત દેશનું છે એક અમૃત રેંટીઓ,	૩
ભારત તણા સૌ રોગનું છે એક ઔષધ રેંટીઓ.	
લાખો નિરાશાની મહીં આશા કીરણ છે રેંટીઓ,	૪
ભારત તીર્થોર દળ લેદિને ચમકી રહ્યો છે રેંટીઓ.	
મશાગુલ થઈ એ સુરમાં જન ફેરવો આ રેંટીઓ,	૫
સ્વધર્મની સેવા તણી છે ભવ્ય મુર્તિ રેંટીઓ.	
મંદિર અને મસ્જિદમાં પ્રધરાવળે આ રેંટીઓ,	૬
સાઠ કોટિ દ્રવ્યનો રક્ષક પિતા છે રેંટીઓ.	
દુષ્કાળનો પણ કાળ છે આ કાળ ભરતો રેંટીઓ,	૭
ભુખ્યા કરોડો ભાન્ડનો છે અન્નપુર્ણા રેંટીઓ.	
ટાઢે થયરતા રંક જનનો વસપુર્ણા રેંટીઓ,	૮
પંજાબ ખીલાફતનો છે ન્યાયપુર્ણા રેંટીઓ.	૯

૯૫૫.

- આ શસ્ત્રહીન પ્રજા તણા છે શસ્ત્રપુર્ણ રેંદીઓ,
 અસહકાર કેરા યુદ્ધમાં આયુદ્ધ અમારો રેંદીઓ. ૯
- અક સુદર્શન સમો રમરમ ફરતો રેંદીઓ,
 બની કૃષ્ણ વીર તનુ ભરતનાં ચાલુ કરો આ રેંદીઓ. ૧૦
- કુરુક્ષેત્રમાં કૌરવ દળો ધરકાવશે આ રેંદીઓ,
 કાશ્ય લેંડેશર તણી લુંદાવશે આ રેંદીઓ. ૧૧
- માન માનચેરુર તણાં મુકાવશે આ રેંદીઓ,
 સ્વયણ રીપુ રણ રોળી સીતા લાવશે આ રેંદીઓ. ૧૨
- ચરસી તો પા ઋષી આખો ઋષી છે રેંદીઓ,
 સ્વિત ઊપવીત ધારી વધતો વેદ મંત્રો રેંદીઓ. ૧૩
- ચેતન કુવારા દશમાં ઉરાડતો આ રેંદીઓ,
 મદ્ભુમિતે રસબસ કરી ફળદ્રુપ કરતો રેંદીઓ. ૧૪
- જડ કાળનો જો કે બનેલો દીસતો આ રેંદીઓ,
 ચેતન થકી ભરપુર ને જીવંત છે આ રેંદીઓ. ૧૫
- જાએ નહીં પીએ નહીં મુવે નહીં આ રેંદીઓ,
 જાકે નહીં થાલે નહીં ને કામ આપે રેંદીઓ. ૧૬
- સ્વરાજના નીશાનમાં ચીતરાવજો આ રેંદીઓ,
 આમશુદ્ધિનો અલૌકિક મંત્ર મોંઘો રેંદીઓ. ૧૭
- જાવે કબીરા પદ મહીં કે છે પવિત્ર રેંદીઓ,
 જાંધી લખે નવજીવનમાં કે સ્વરાજ્ય આવી રેંદીઓ. ૧૮
- જાતાં પીતાં મુતાં અને વળી સ્વપ્ન માંહી રેંદીઓ,
 જાણુ કરતો રાતદીન બસ રેંદીઓ ને રેંદીઓ. ૧૯

રેંટીઆનું હાલરડું.

(રાગ—એ.....માથે મટુકી લઇ જાઉં.)

એ.....હેને હાલરડું ગાઉં;
 બાળા રૂડા રેંટીઆને વારણીયે જાઉં,
 ખમ્મા બહાલા રેંટીઆને વારણીયે જાઉં.....એ.....હેને.
 ખોળે એસારીને ખાંતે ખેલાઉં,
 પ્રીતે પારણીયે પોઢાડી કુલાવું,
 રૂપ ભાળીને રીઝાઉં.....એ.....હેને.
 ખરફી પેંડાને કપાસનો પુણી,
 ઝીણા સુતરની સુતરજેણી,
 ખવરાવીને ખુશી થાઉં.
 ખમ્મા બહાલા રેંટીઆને વારણીયે જાઉં.....હેને.
 (લેખક:—મણીલાલ મોહનલાલ માતરરિઆ-નડીઆદ.)

સ્વરાજ્ય પ્રાપ્તિનું શસ્ત્ર.

(સુદર્શન ચક્ર.)

કુખી નૌકા તરાવે છે.

સ્વદેશી સુત્રના તારે સચોટ સ્વરાજ્ય આવે છે,
 ઊંચા પશ્ચિમ જઈ પાછી પ્રજા પુર્વે પ્રસારે છે—સ્વદેશી.

સુદર્શન ચક્રના આંદે,
 સ્વદેશી બાપુના કાંદે,

સદાપ્રત હિન્દ હિત માટે સ્વદેશી ઝમ ધરાવે છે—સ્વદેશી.

હાલું ભુલું પડયું બાપુ,
 દિશા ભુલ પશ્ચિમે પહોંચ્યું,

સજાતિ તત્વના ભાળ્યું કદમ ઉતારાં ચલાવે છે—સ્વદેશી.

સ્વદેશે આબ્યું દુઃખ રાધ,
 ન જાણે આળખ કોઇ,
 ગુણીજન ગાંધીએ જોઇ, પિંજારી પીઠ પ્રસારે છે—સ્વદેશી.
 હિમળયે ઊરેનો આણી,
 હૃદય આશિષ પણ આપી,
 સદાદ્રય હસ્ત વર આપો, અહર્નિષ ધ્રુમ ફેરાવે છે—સ્વદેશી.
 હવે ફાર્યું—કુલ્યું—ફાલ્યું,
 સ્વદેશે મસ્ત થઈ મહાલ્યું.
 ઘરેઘર ઘર કર્યું ધુમ્યું ! હવે શૌને ધુમાવે છે—સ્વદેશી.
 મલ્યાં માતા પિતા બાળક,
 અડગ શ્રદ્ધાળુ ને પાલક;
 પરસ્પર હિન્દનાં પાલક, વણી વસ્ત્રો સજાવે છે—સ્વદેશી.
 હવું બાપોકું ને આબ્યું,
 સદા હો સવને પ્યાડું,
 નયો અળયું અગર ન્યાડું, ભુખ્યાં ઉદર ભરાવે છે—સ્વદેશી.
 થયા બેહાલ હિંદીના,
 ત્યજ દો મોહ ખશ્મિના,
 મુલાઓ ઘોર-ગાંડિવના, ડુબી નૌકા તરાવે છે—સ્વદેશી.
 [લેખક—સૌ: સિવગંગા]—ગુજરાતી તા. ૩૧-૭-૨૧.

સ્વદેશ કાવ્ય. સ્વદેશ ગીતા. સ્વદેશ ભક્તિ.

ઉપરના ત્રણે પુસ્તકોની કીમત ફક્ત દરેકનો એક આનો છે. છુટક
 મ ગાવનારે ત્રણે પુસ્તકોની કીમત રૂ. ૦-૪-૦ તથા ચોટ્ટેજનો
 ૦-૨-૦ મળી કુલ રૂ. ૦-૪-૦ ટીકીટો મોકલી આપવી.

પ્રશ્ન માળા.

[રાગ ગઝલ.]

અરે ! મુજ દેશી બંધુ હો ! ન શું સૌ આપણે બ્રાતા ?
લુલી લેદાપલેદા તે, નહિ કાં એક સૌ થાતા ?
ભલે બંગાળી-પંજાબી, ભલે તૈલંગી મદ્રાસી !
ભલે દક્ષિણી-ગુજરાતી, ન શું સૌ હિન્દના વાસી ?
ભલે હો હિન્દુ-મુસલમાન, ભલે હો પારસી કીસ્તાન !
પરંતુ બંધુ એ સૌયે, નહિ શું હિન્દના સંતાન ?
મુધારક કે રૂઠી રક્ષક, ભલે મિતવાદી કે ઉદામ,
રૂચે જે તે ભલે હોયે, જીદાર્થ તેથી શાને આમ ?
રહીને હિન્દના ગરમાં, શું ન લોહી હિન્દનું વહેતું,
જરે સંતાન ભારતનાં, સહુ આપણુ છીએ બંધુ.

[લેખક—ચંદ્રશંકર નર્મદાશંકર પંડ્યા.]

ખાદીનો પોશાક.

નોરમળ અને નિર્દોષ સાદા ખાદીનો પોશાક છે.
લાખો જનોનો રોડલો આ ખાદીનો પોશાક છે.
યુનીશમ ગાંધી સૈન્યનો આ ખાદીનો પોશાક છે.
દુશ્મનોને અકળાવતો આ ખાદીનો પોશાક છે.
સ્વરાજ્યના ફકીરો તથા આ ખાદીનો પોશાક છે.
હરીફ મેન્ચેસ્ટર તથા આ ખાદીનો પોશાક છે.
હિંદ અમારા હિન્દનો આ ખાદીનો પોશાક છે.

[ચંદુલાલ નંદલાલ દસાઈ.]

સ્વરાજ્ય સિદ્ધિ.

બસ પહેરજો તમે ખાદી.

જો સ્વરાજ્ય લેવા ચાહો-બસ પહેરજો તમે ખાદી,

જો હિન્દ બાળ કહેવાઓ-તો પહેરજો તમે ખાદી.

કપાસ-મુજ વાવેતર હાલ થયું છે સારા હિન્દે બહુ,
પણ મુજ બાળક વિદેશ રખડે કંઈની કોને કહું.

જો લાગણી ઊર રાખો-તો પહેરજો તમે ખાદી.

કપાસીયા-ચરખો ભુલી જવાથી આજે બળી રહ્યો છું બહુ,

સત્તવ વિનાનો સૌ સ્થળ રખડું શ્રાપ કોને હું દઉં.

જો પ્રાયશ્ચિત કરવા ધારો-તો પહેરજો તમે ખાદી.

૩-પુર્વજ સઘળા સંઘરતા પણ દેશવટે છું હાલ,

શક્તિહીણા તો શે નીપજવ્યું? શું બનાવવા કંગાલ.

જો હિન્દ બાળ કહેવાઓ-તો પહેરજો તમે ખાદી.

પુણી-સ્વરાજ્યનો હું માર્ગ બતાવું લાવો રંટીઓ એક,

પોચા દિલથી પ્રાણ વધારું જીવો જીવસો ને ટેક.

જો મદ થવાને ચાહો-તો પહેરજો તમે ખાદી.

મુતર-સ્વરાજ્યનો સંદેશ હું લાવ્યું એક તાર એ મંત્ર,

હિંદુ મુસલીમ ભેદ તણને શાધી લો સ્વાતંત્ર.

જો હિન્દ હિત ઊર ધારો-તો પહેરજો તમે ખાદી.

ભારત-સ્વદેશીના અવતાર થયો મેં લીધું સ્વરાજ્ય આજ,

સમીપ સમય સ્વતંત્રતાનો પુકારે ભારતી માત.

જો સ્વદેશી પુજક થાઓ, તો પહેરજો તમે ખાદી.

હમારો ભેખ ન્યારો છે.

[રાગ ગઝલ.]

નહિ કાળાં નહિ ભગવાં, નહિ ઝાળી નહિ કંઈની,
 નહિ માલા નહિ તસ્વી, હમારો ભેખ ન્યારો છે.
 હમારાં શાસ્ત્ર છે જુદાં, હમારા મંત્ર છે જુદા,
 મોહનના પ્રમની પાથી, હમારો વેદ સાચો છે.
 બધી આલમ હશે અમને, ભલે નિંદે લટે તોયે,
 હમારો જન દેવામાં, હમારો યોગ ન્યારો છે.
 દયા શ્રદ્ધા ક્ષમા સેવા, હમારા મંત્ર એ ચારે,
 ગજવીશું ખુણે ખુણે, અસહકાર એ હમારો છે.
 રક્ષાં અસ્થિ જે દુનિયામાં, બધું ચેતન ગયું ઉડી,
 તે અસ્થિને જગાવામાં, હમારો ઇદમ ન્યારો છે.
 પ્રભુને રંગ રંગાઈ, ધર્યાં છે ખાદીના વાઘ,
 ઝુકાવ્યું શીર તો મરવું, હમારા જંગ જુદા છે.
 હમારાં વેદને કુરાન, હમારાં મન્દિરો મસ્જિદ,
 હમારા યાગ ને યજ્ઞો, હમારું સર્વ જુદું છે.
 હમારા ખાકની મુઠ્ઠી, ઉડાવીશું બધે ચોગમ,
 હમારા રંગ રંગીશું, હમારો એજ દાવો છે.

[લેખક-મણીલાલ મોહનલાલ માતરીઆ]

અમારી પ્રતિજ્ઞા.

(સમ—મજલ.)

અમેએ જન્મ લીધો છે, ભુમીની શેવ કરવાને;
 દારિદ્ર્ય દુઃખ હરવાને, અમારી એ પ્રતિજ્ઞા છે.
 અચાવી દુઃખથી ભારત, અમર સુખે સ્થપાવીશું;
 ચણાવી ઉન્નતિ કીલ્લા, અમારી એ પ્રતિજ્ઞા છે.
 મારા દેશ બાંધવને; સ્વદેશીમાં કુલાવીશું;
 ગવાડી દેશનાં ગીતાં, અમારી એ પ્રતિજ્ઞા છે.
 વિદેશી માલના સંગી, વ્યભિચારી નહિ બનીએ;
 સ્વદેશી માલ વાપરીએ, અમારી એ પ્રતિજ્ઞા છે.
 નહિ દેશનના લોભે, પતંગીઆ સમ અંપલાઇએ,
 ગુણે નિજ દેશના ગાઇએ, અમારી એ પ્રતિજ્ઞા છે.
 અમારાં હાડ ખડકીને, દિવાલો ઉત્તતિ ચણીશું;
 કલકા સર્વ કાપીને, અમારી એ પ્રતિજ્ઞા છે.
 અમારી ભારતી મારે, અમારો પ્રાણ આપીશું;
 સ્વાધીનતા દેશની લેશું, અમારી એ પ્રતિજ્ઞા છે.
 બતાવે દ્રવ્યની લાલચ, નહિ પરતંત્રતા લઈશું;
 મધુરી દેશની રોટી, અમારી એ પ્રતિજ્ઞા છે.
 કદી વિદ્યાસથી મારે, નહિ વિદ્યાસ તો કરશું;
 બની સત્યાગ્રહી પુરુષ, અમારી એ પ્રતિજ્ઞા છે.
 ભુમિનાં બંધ તોડવવા, અડગ સમશેર ઝાલીશું;
 અરિ સંકટ વિદારીશું, અમારી એ પ્રતિજ્ઞા છે.

ગયેલી દશ આખાદો, સમગ્ર પાછી લાવીશું,
 વસાવી એક્ય લાવોને, અમારી એ પ્રતિજ્ઞા છે.
 ભણીશું રાષ્ટ્રીય શાળે, અભ્યુદય દેશનો કરવા,
 ગજવશું ઘોષ વિજયના, અમારી એ પ્રતિજ્ઞા છે.
 ભણી સ્વરાજ્યના મુત્રે, તીલકની કર્મ ગીતાને,
 અસહકારી બની જશું, અમારી એ પ્રતિજ્ઞા છે.

(ચતુરલાલ ઉત્તમશમ પંડ્યા-પાદરા.)

હમે તો ભરતભુમિનાં બાળ.

અમે તો ભરતભુમિના બાળ, અમોને કેવળ એ પર બહાલ.

નિરંતર કેવળ એ પર બહાલ.

સ્વર્ગસમી પર ભુમિ સુંદર ભલે રસમાં રમનાર,
 અમ અન્તરમાં એને તેજે પળ ભર નહિ ચમકાર-અમે.

રંક ભલે માત અમારી તદ્દપિ તે અમ પ્રાણ,

હેયા ગેલ સંલુણા દત્તી શીખવે ઉત્તમ જ્ઞાન—અમે.

અવર ભુમિની ભુરકીમાં નહિ ભરત અમે ભુલનાર,

પરમાતાનાં લાડ હુખેરાં તે શું દુઃખ દળનાર—અમે.

અનેક વ્રત કંઠ અમે ઉજવીશું ઝગતા સુર જમકાર,

ઉપા સમી બસ ભરત હસાવી જગવીશું જયકાર.

અમે તો ભરતભુમિના બાળ—અમોને કેવળ એ પર બહાલ.

(વસન્ત વિનોદી.)

તિલક મહારાજની સંવત્સરી.

(રાગ—હરિગીત.)

બાળક બહુ ભારતતણું પ્રાણક પ્રભુ સંભારણે,
લક્ષ્મી પતિની પાસ પ્રેમે પ્રાર્થના ઉચ્ચારણે;
ગંગા સમાન પવિત્ર હા ચારિત્ર જેનું નિર્મળું,
ગાઢએ ગુણોનું ગાન હોતે હિન્દના હિરા તણું. ૧
ધરણી ધુળની ધાકથી બ્રહ્માંડને ખળભળાવીયું,
રણતુર શાર ગળવીને ઇચ્છાંડને ચમકાવીયું;

તિલ અંજલી દમ્યે અરે તે દેશના દિલદારને,
લહીએ સ્વરાજ સુમંત્ર તેના જીવનમાંના સારને. ૨
કુરીએ સુ તર્પણ સ્નેહથી છે આજ આઘ સંવત્સરી,
નામીને મસ્તક પ્રણમીએ ઓ હિન્દના નર કેશરી;
આ જગતમાં તેં જન્મ લઇને દેશનાં દુઃખ ટાળવા,
તનમન અને ધન અર્પિયાં. હા હિન્દને ઉદ્ધારવા. ૩

માડ્યો અરે તેં યજ્ઞ મોટો દેશ-ભક્તિ નામનો,
ને યજ્ઞ અધવચ રાખીને વાસી થયો ચિદ્ધામનો;
પ્રભુ પ્રેમ રસબસ ભક્તિમાં તું દેશભક્ત ભલે ભળ્યો,
ભુ ભારતીની ભક્તિનો પણ યજ્ઞ કાં ન પુરો કર્યો? ૪

શાંણુ વચ્ચે તું સ્વર્ગમાં પણ માતને ન વિસારજે,
તિલક અરે તુજ સકળ શક્તિ અમ વિપેજ ઉતારજે;

આ માતને ઉદ્ધારવાને હથિઆર તારાં જે હતાં,
 પોતાથી ના વપરાય તો તે આપજો અમને બધાં. ૫
 મીઠું જીવન મન ધન બધું અર્પણ કરીશું માતને,
 રાત્રે કરીશું વાસ પણ મા ભારતીને કારણે;
 બાહોશ તુજ સમ ગાંધી ગુણીયલ વીર સુત માતા તણે,
 હથેર કૃપાથી પુર્ણ કરશે યજ્ઞ જે તે આદર્યો. ૬

અમે તો બાળકો બહાદુર.

અમે તો બાળકો બહાદુર,
 ઉર અમ ઉમંગથી ભરપુર;
 પીનારાં સ્વદેશ ભક્તિનું ગુર,
 અમે તો બાળકો બહાદુર !
 ચ્હાવું, સ્હેવું, સુત્ર અમારાં સહુ સાથે સમભાવ,
 દયા, દાન, દીનતામાં ગણીએ, જીવનના પ્રિય દહાવ.
 ટુંકીએ રાષ્ટ્રિયત્વ રણતુર !
 અમે તો બાળકો બહાદુર !
 દેશ તણાં દળદળ દળવાને, અપાવીએ તન હીર;
 ભારતીય ગુણ ગાને ગાજીએ નમાવી નેહ શીર.
 સદાયે દેશોદય ચક્રચુર !
 અમે તો બાળકો બહાદુર !

બાળજીવન અંક ૭૭૦-(લેખક ચંદ્રકાન્ત મંગળજી ઓઝા.)

પ્રપંચી કો' ખરા કે નહિ ?

[રાગ—ગઝલ.]

અમારે આંગણે આવી, અમોને ખુબ લલચાવી;
 ગયા આજે તમે ફાવી, પ્રપંચી કો' ખરા કે નહિ ?—૧
 સભામી તો પ્રથમ ભરતા, કહ્યું હાંપણલઈ કરતા;
 હમારાધી બહુ ડરતા, પ્રપંચી કો' ખરા કે નહિ ?—૨
 કરી વેપારની વાતો, ફસાવ્યા લોજવી આતો;
 હવે મારો તમે લાતો, પ્રપંચી કો' ખરા કે નહિ ?—૩
 ધિર્યો નાણાં કપટ ત્રિધિ, લખાવી મિલકતો લીધી;
 ન પાછી એ તમે લીધી, પ્રપંચી કો' ખરા કે નહિ ?—૪
 નવાળી ચાલતી જ્યાં જ્યાં, કર્યા કદમો તમે ત્યાં ત્યાં,
 લહાવ્યા માંહેા માંહેામાં, પ્રપંચી કો' ખરા કે નહિ ?—૫
 પ્રથમ લોખા અમે લીધા, અને ઘરમાં જવા લીધા;
 છતાં અહ્યા નહિ સીધા, પ્રપંચી કો' ખરા કે નહિ ?—૬
 લીધી જ્યાં આંગણી ત્યાં તો, બધી અમ દહને પકડી;
 અને રાખ્યા તમે જકડી, પ્રપંચી કો' ખરા કે નહિ ?—૭
 કરી ખટપટ મહીં પેઠા, મુનીમજી શેઠ થઈ ખેઠા;
 વચન બુઝાં અને મીઠાં, પ્રપંચી કો' ખરા કે નહિ ?—૮
 કરેલા ગુણ ગયા વિચરી, ચલાવી ચાલ તો દુસરી;
 બહુ ખાધાં માંખણ ત્રીસરી, પ્રપંચી કો' ખરા કે નહિ ?—૯
 ગણ્યા મહાદેવથી મોટા, પુજ્યામાં હારને મોટા;
 કર્યા એ સહુ તમે ખોટા, પ્રપંચી કો' ખરા કે નહિ ?—૧૦

સલામી સાચી નહિ દેવી, થયા દુઃખી તને સેવી;
 અધમતા આજરી એવી, પ્રપંચી કે' ખરા કે નહિ ?-૧૧
 હવે ફરિયાદ ક્યાં કરવી, અદાલત ન્યાયની ભરવી;
 અરજ પ્રભુ આગળે ધરવી, પ્રપંચી કે' ખરા કે નહિ ?-૧૨
 (લેખક-વસોવાળા ઇશ્વરચંદ્ર અવિનાશી યોગેન્દ્ર.)

અમારે ને તમારે શું ? (રાગ ગઝલ.)

વગાડી હાથથી ચપટી, લીધાં સાધન બધાં જપટી;
 અમે ભોળા તમે કપટી, અમારે ને તમારે શું ?-૧
 પુરો વિશ્વાસ તો કીધો, બતાવ્યો માર્ગ ના સીધો;
 દગો છેવટ અરે દીધો, અમારે ને તમારે શું ?-૨
 ખરા બહાદુર તમે કહાવો, જીલમ કરતાં ઘણું કાવો;
 ન ચાલે કોઇનો દાવો, અમારે ને તમારે શું ?-૩
 ત્રિજોરીમાં તમે પુરા, લઢો હથિયારમાં શુરા;
 કર્યા નિર્દોષના ચુરા, અમારે ને તમારે શું ?-૪
 જીલમ પંજાબમાં કીધો, છતાં ઇન્સાફ ના દીધો;
 અમલ દારૂ તમે પીધો, અમારે ને તમારે શું ?-૫
 ધમાલો ધર્મપર કીધો, ખીલાફતને ખુંચી લીધી;
 નજર આપે નહિ દીધી, અમારે ને તમારે શું !-૬
 કર્યા પરદેશીને પ્યારા, રચ્યા ત્યાં કાયદા ન્યારા;
 રહ્યા ના ધર્મના ધારા, અમારે ને તમારે શું ?-૭
 કરી હા આંખને કરડી, નાંખ્યા ઘંટી મહી ભરડી
 હવે ભાગ્યા આળસ મરડી, હમારે ને તમારે શું ?-૮
 (લેખક-વસોવાળા ઇશ્વરચંદ્ર અવિનાશી યોગેન્દ્ર.)

સહકારી અને અસહકારીનો સંવાદ.

(રાગ-શામાટે શ્રમ કરે સતી તુજ પતિભક્તિ સાચી.)

સહકારી—

શા સુખ સાડ તજે, અરે કાં રાષ્ટ્ર યોગ ધારો ? (૨)
તમે સહકાર ગણો પ્યારો. (૨)

અસહકારી—[સાખી]

અનુભવ લીધો મેં અતિ, થઈ ભારતમાત ગુલામ;
હાથ તેનાં બાળકો, થાયે ઠામોઠામ.

કાળા ગોરામાં ભેદ જણાવે, બ્રીટન વચન દઈને ફાસલાવે;
તે સાડ સહુ તણ, અમે સહકાર ગણ્યો ખારો; (૨)
અરે ! અસહકાર હવે પ્યારો. (૨)

સહકારી—

જે. પી. નાઈટ ઇલિઝાબેથ તણને, મોહ ચાંદનો મોહ વરણને;
શું સુખી થવા ધારો, હૃદયમાં બુદ્ધિ જરા ધારો; (૨)
તમે સહકાર ગણ્યો ખારો. (૨)

અસહકારી—[સાખી]

માન ચાંદના મોહમાં, દશભક્તિ નવ થાય;

કોપે જે સરકાર તો, પગમાં પાછા લઈ જાય.

માનચાંદથી હુખ નવ ભાગે, મૃત્યુ થાયે કંઈ કામ ન ભાગે;
શું સમજ મમ મિત્ર, તમે સહકાર ગણ્યો પ્યારો, (૨)
અરે ! અસહકાર હવે પ્યારો. (૨)

સહકારી—

વકીલ બેરીસ્ટરની ડીગ્રીઓ, મુકી પ્રોસેસરની પદવીઓ;

સ્વાર્થત્યાગ કાં કરો ? સગાંતું હીત જરા ધારો; (૨)
હવે સહકાર કરો પ્યારો. (૨)

અસહકારી—[સાખી]

દશલક્તની ડોંગરી, જગમાં મોંધી મનાય;
ખોડી બી.એ. એટ-લો તણાં, ઠામેઠામ વંચાય.

સ્વાર્થત્યાગથી રાષ્ટ્ર દીપાવું, બંધુ સુણો હું સૌ સંભળાવું;
સ્વદેશ ઉદય કાજ, કર્યો સહકાર હવે ખારો; (૨)
ગણી અસહકાર અતિ પ્યારો. (૨)

સહકારી—

અસહકારની શીખામણુ દો છો, કામ રાજદ્રોહીતું કરો છો;
જેલ મહીં જશો, તમારો મુમત હવે ખારો. (૨)
તમે સહકાર ગણી ખારો. (૨)

અસહકારી—(સાખી)

નિર્દોષી પામે જેલને, ગણે ન દુઃખ તલભાર;

કૃષ્ણ જન્મે જેલમાં, કરવા હિન્દ ઉદ્ધાર.

રાજદ્રોહ તમે કોને કહો છો ? બંધુ અવળું શું સમજો છો;
કરી શાન્ત ચિતે વિચાર, કરો સહકાર તમે ખારો; (૨)
ગણો અસહકાર હવે પ્યારો. (૨)

સહકારી—

રામ રાજ્યથી અધિકું સુખ આપ્યું,
રેલ તાર કરી બહુ દુઃખ કાપ્યું;
પ્રજા ઉપર રાખે પ્યાર, છતાં કેમ વિચાર આમ નહારો (૨)
તમે સહકાર ગણો પ્યારો. (૨)

અ.સહકારી—[સાખી]

ધજરો દઈ દારૂનો, કરો નિરખળ હિન્દુસ્તાન;
રંગ ભેદ બહુ રેલમાં, નહિ નેટીવતું માન.

જડીઆઆગમાં કતલ ચલાવી, નિરદોષજનોનું લોહીરેલાવી,
મચાવ્યો ડાયર ત્રાસ, તેથી સહકાર ગણ્યો ખારો, (૨)
કરી અસહકાર હવે ખારો. (૨)

સહકારી—

લડશો વિમાનો વીણુ કેમ બહાલા, નથી તોપ તલ્વારો ભાલા,
શુખી થવા જો ધારો, મુકી દીઓ સ્વરાજ લવારો, (૨)
ગણી સહકાર બંધુ સારો. (૨)

અસહકારી—[સાખી]

પ્રખલ શસ્ત્ર સુદર્શનતણું, રેંદીઓ રૂડું નામ,
આયુધ અમારું એ ગણું, જેનું ભારે કામ.
મરતું નથી નાહ મારવા જાણું, સ્વદેશીવૃતથી ખીટન હઠાણું,
ગાંધીજી ગુર ગણી, અમેએ હિન્દ કર્યો ખારો, (૨)
અમે સહકાર ગણી ખારો. (૨)

સહકારી—

બાળ તમારાંનું હિત વિચારો, સરકારી નિશાળમાંથી ન ઉઠાડો,
જેવની આ અરજ, અમારી ધ્યાન વિષે ધારો, (૨)
ગણી સહકાર બંધુ ખારો. (૨)

અસહકારી—[સાખી]

દેશભક્તિને ધર્મનું, સરકાર ન આપે જ્ઞાન;
રુદ્ધાન્ત જપતા નોકરી, અવર ન એ વિણુ ભાન.
માફ કરો મુજને મમ બંધુ, દેશભક્તિવિણુ સઘળું ખોટું,
લેવા હિન્દ સ્વરાજ, અમે સહકાર ગણ્યો ખારો, (૨)
અરે ! અસહકાર હવે ખારો. (૨)

(ચોકસી જહુલાલ નારણદાસ-નડીઆદ.)

૨૧.

ખાદી.

ખાદી.

પુશ ખખર.

મોએ અનુભવી કારીગરોના હાથથી ખાદી
છીએ જેવી કે જાડી, ઝીણી, શુદ્ધ રેંટીયા-
રની તેમજ ડબલીન ખાદી મોટા પનાની ચાદરો
ખાદી, ગાડલાં બનાવવાનું ચેક, ઘોલીજોટા, શુભ્રી
ખાની (દોરીયા) દરેક જાતના ટુવાલ રેંટીયાના
વટા વીંગેરે માલ જથાખંધ તથા છુટક મળશે.
દરેક અહુસ્થો પધારી ખાત્રી કરશે.

શરનામું

શા. શાન્તીલાલ પોપટલાલ,

કે. રતનપોળ નગરશેઠની મારકીટમાં,

મુ. અમદાવાદ.

છપાય છે !

છપાય છે !

નીચે પ્રમાણે પુસ્તકો છપાય છે.

“માન્યના સમર્થ અને ગાંધીજીના ચર્ણ”

આજકાલનું હિંદુસ્તાન.”

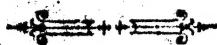
“ધર્મદોંગી ગુરુઓને સમર્પણ”

લેખક રસિક.

જસમાઈનનો !

આયોડાઈડ

સારસપરેલા.

લોહી સુખાસ્નાસી સૌથી સરસ દવા તરીકે જસ
માઈનનો સારસપરેલા ઘણોજ અકસીર છે. કેળવા-
એલાં કુટુંબોમાં તેજ વપરાય છે. ડાકટરો તેનીજ
જલામણ કરે છે. પ્રમેહ, ચાંદી, વિસ્ફોટક, ગડગુમડ,
કેડ, ખસ, દરાજ સધીવા, ત્રિગેરે રોગોમાં તેનો ગુણ
ઘણોજ વખણવા જાય છે. કીમત માત્ર રૂ. ૧૧૧. વી.
પી. રૂ. ૧૧૧૧ અને ત્રણ સીસી વી. પી. મી રૂ. ૫૫

જસમાઈન એજન્સી

મુ. પોપ્ટ નકીઆદ. (ગુજ)

શ્રી લક્ષ્મીવિજય પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ (પ્રાન્સ) માં દેશાઈ
રાયચંદ છબનલાલે અપી. ટે. નમરશોઃની મારફતે
૩૦, રતનખેડા—અમદાવાદ.

